

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 11

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 14TH, 1936

LETO XXXIX. — VOL. XXXIX.

Mesto Cleveland ima za 12 milijonov neplačanih računov

Cleveland. Mesto Cleveland ima skor dvanaest milijonov nefundiranih dolgov, ki morajo biti plačani tekom leta 1936. Splošno se pričakuje, da bodo volivci v kratkem moral glasovati za višje davke, najmanj 6 centov od \$100.00 davčne vrednosti, ako mesto neče prenehaj z rednim poslovanjem.

V državni zbornici je bil predtekli teden stavljena predlog, da se fundira vse mestne dolbove, in se porazdeli odplačevanje teh delgov na gotovo dobo let, gotsvo vsoto na leto. Vendar je malo upanja, da bi bil ta predlog sprejet, ker mu nasprotuje slanska zbornica.

Poleg tega so pa lastniki velikih poslopij in apartmánov hiš v Clevelandu zelo nasprotni temu predlogu za fundiranje dolga, ker se boje večjih davkov.

Med drugimi dolgo, ki jih ima mesto Cleveland, je dolg v vsoti \$2,569,144.38. To vsoto dolguje mesto Cleveland prav za prav samo sebi — ker ta vsota predstavlja neplačane račune mestni elektrarni.

Mestne ceste so razsvetljene in mesto bi móralo za to razsvetljavo plačati mestni elektrarni, toda računi se že več let niso plačevali, dasi mesto pobi denar za elektriko od privatnih odjemalcev električne.

Utilitete družbe silno nasprotujejo, da bi se ta dolg plačal, kajti če je plačan, bi si s tem mestna elektrarna tako pomogla, da bi lahko dajala boljšo posrežbo za nižjo ceno, kot pa računajo privatne kompanije za elektriko.

Druži upniki mesta Cleveland so: država Ohio, kateri bi mesto plačevali za zavarovanje mestnih delavcev v slučaju nesreče in bolezni. Nickel Plate in New York Central železnica, ki sta plačali mestni delež za odpoved križišč.

Nadalje osebe, ki so na sodnjah tožile mesto, dobile odškodnino prisojeno na sodniji, a mesto ni plačalo ničesar z izgovorom, da so mestne blagajne — prazne. Upniki so mestni uslužbeni, ki od 10. decembra lanskoga leta še niso dobili nobene plaze. Razni lastniki hiš v Clevelandu imajo dobiti \$159,000, ker so plačali preveč davkov, poleg tega pa ima mesto še vedno za \$1,775,000 skrip denarja, katerega mora polagoma odpraviti.

Loti na pokopališčih

Ta teden se velika porota v Clevelandu ne bo javila s šandalom prodajalcev pokopališčnih lotov, ker državni pravnik nima časa. Jutri se nameče začne že dolgo pričakovana obravnava preti Alexu Bernsteinu, bivšemu blagajniku Cuyahoga okraja, ki je tožen, da je ukral nad en milijon dolarov davčnega denarja. Obravnava je bila že 15 krat prestavljena, toda državni pravnik je sedaj izjavil, da pod nobenim pogojem ne bo dovolil ponovno zavlačevanje. Ker morata biti oba, prosekutor Cullinan in njegov namestnik McNamee pri obravnavi, se je preiskoval velike porote proti pokopališčnim raketirjem preložilo.

* Sovjetski parni Donec se je potopil v Finskem zalivu. 30 tov, ki so od tedaj vsi dobili dobro, je nahajalo tam 811 mladih fantov. Hayes taborišče CCC gozdro armade v bližini Columbusa, O., je izpraznjeno. Še ob božiču se je izpraznjeno. Še ob božiču se je nahajalo tam 811 mladih fantov, ki so od tedaj vsi dobili dobro.

So že začeli!

Washington, 13. januarja. — Louis Ludlow, kongresman iz Indiane, je vložil te dni v poslanski zbornici kongresa načrt za novo nevstralitetno postavo Zed. držav. Poleg drugih določil vsebuje ta načrt tudi ostre kazni za tujezemce v Ameriki, proti katerim je ta postava zlasti naperjena. Na strani 173 kongresnega zapisnika beremo slednje: Točka 5 Kadarkoli je v slučaju vojne med dvema ali več tujezemskimi silami držav, opozorjen, da kak tujezemec v Ameriki ali pa v deželah, ki pripadajo Zedinjenim državam, vrši propagando, ki je v nasprotju z dolobčami glede svobode govora, in s svojo propagando skuša pridobiti naklonjenost Zedinjenih držav, tedaj je dolžnost devlavskega tajnika, da povzroči takojšnji zapor dotičnega tujezema in da se ga nemudoma deportira v deželo, iz katere je prišel. Rekrutiranje v Zedinjenih državah za katerokoli armo do borečih se držav, je absolutno prepovedano. Kdorkoli krši to določbo, bo kaznovan z globo \$10,000 in s petimi leti zaporo.

Obenem je naznani, da bo začetkom marca meseca začel izdajati svoj lastni časopis, katerega bo zastonj pošiljal vsakemu, kdo se bo priglasil. Časopis tudi ne bo prejemal nobenih oglašav.

Coughlin bi rad videl, da bi sleherni državljan čital ta časopis. Apeliral je na one, ki imajo denar, da pošiljajo darove, tako da se bo časopis tudi sproščenim lahko posiljal. Izjavil je, da bo znašala naklada tega tedenka do 8 milijonov števil.

V ostalem je Coughlin zopet ponovno in strupeno hudo napadal Federalno rezervno banko. Izjavil je, da je ta banka popolnoma neustavna in je to zato do vložil tožbo na najvišji sodniji, da slednja proglaši Federalno rezervno banko na neustavno.

Povedal je, da oblast delati denar ima samo kongres Zed. držav, ne pa Federalna rezervna banka. Slednja banka je za interes bankirjev in proti-ljudskim interesom. Zlasti je podujal skrajno proti-ljudskemu gospodarstvu pri Rezervni banki.

Omenil je, da so Zedinjene države potom Federalne rezervne banke posodile zavezniškom v Evropi nič manj kot \$25,000,000. Ko se je ta dolg pred sedmimi leti fundiral, je Federalna rezervna banka odpustila zavezniškom \$14,000,000. Ostalo je še \$11,000,000 dolga, katerega Evropa pod nobenim pogojem noča plačati, tako da je Federalna rezervna banka pravila ameriški narod ob 25 milijard dolarov.

V istem času, ko so velebankirji pogolnili in zapravili to nezaslišano visoko vsoto, pa napadajo predsednika, ki je določil par tisoč milijonov za podporo brezposelnim in za javna dela.

Denar se ne more dobiti drugače kot z novimi davki, razen če vlada začne tiskati bankovce in s tem povzroči inflacijo dolara. To bi pa v predsedniškem letu potrošnji vplivalo na volive.

Vlada mora tudi dobiti nekaj \$750,000,000, kar je obljudila farmerjem še v letu 1935. Da bodo naloženi novi davki, je brez vprašanja. Vprašanje je le, kakšne vrste davki naj se naložijo, ko je danes domalega že vse obdavčeno. In kaj bo z relifom po 1. juliju, 1936, nihče niti misli more.

—

Nepostavna aretacija

Pretekli teden so policisti aretirali nekega Wilbur Parkhursta, 2007 W. 85th St. Policija je prišla v njegove prostore z varantom, ker je bil zatožen, da prodaja opojno pijaco nepostavno. Policiisti niso dobili v njegovih prostorih ničesar, toda prišli so tudi v njegovo spalnico, kjer so preiskali obleko in dobili v hlačah pint žganja. Bil je aretiran. Sodnica Mary Grossman je pa moža oprostila in je ostela policijo. Rekla je, da je policija pač imela pravico preiskati trgovske prostore, nobene pravice pa ni imela vredni v njegovem privatem stanovanju in stikati po obleki. Za to bi moral imeti policija izredno dovoljenje od sodnije.

—

Tepeni sin

Iz Loraina se poroča, da je tam spomenek neki Samuel Peter, ki je vložil v srednji rok v šest mesecov zapora, so mlade fantiče kmalu rešili in pripeljali na breg. Njih imena so: Paul Fortuna, 13 let star, 1208 E. 167th St., Joseph Snel, 10 let star, 1212 E. 167th St., marijiv raznašalec "Ameriške cigarete" in Ludvik Smrdel, 15 let star, Domovine." Konč dober, vse volitev.

* Dva državljanata sta bila ubita na Kubi tekmo predsedniških volitev.

Coughlin ima 9 milijonov ljudi organiziranih za volitve

Detroit, 13. januarja. — Rev. Chas. Coughlin je včeraj tekom radio govora povedal, da je danes že devet milijonov oseb organiziranih v Ameriki v raznih kongresnih distriktilih za prihodnje volivne vojne med dvema ali več tujezemskimi silami držav, opozorjen, da kak tujezemec v Ameriki ali pa v deželah, ki pripadajo Zedinjenim državam, vrši propagando, ki je v nasprotju z dolobčami glede svobode govora, in s svojo propagando skuša pridobiti naklonjenost Zedinjenih držav, tedaj je dolžnost devlavskega tajnika, da povzroči takojšnji zapor dotičnega tujezema in da se ga nemudoma deportira v deželo, iz katere je prišel. Rekrutiranje v Zedinjenih državah za katerokoli armo do borečih se držav, je absolutno prepovedano. Kdorkoli krši to določbo, bo kaznovan z globo \$10,000 in s petimi leti zaporo.

Obenem je naznani, da bo začetkom marca meseca začel izdajati svoj lastni časopis, katerega bo zastonj pošiljal vsakemu, kdo se bo priglasil. Časopis tudi ne bo prejemal nobenih oglašav.

Coughlin bi rad videl, da bi sleherni državljan čital ta časopis. Apeliral je na one, ki imajo denar, da pošiljajo darove, tako da se bo časopis tudi sproščenim lahko posiljal. Izjavil je, da bo znašala naklada tega tedenka do 8 milijonov števil.

V ostalem je Coughlin zopet ponovno in strupeno hudo napadal Federalno rezervno hudo napadal Federalno rezervno banko. Izjavil je, da je ta banka popolnoma neustavna in je to zato do vložil tožbo na najvišji sodniji, da slednja proglaši Federalno rezervno banko na neustavno.

Povedal je, da oblast delati denar ima samo kongres Zed. držav, ne pa Federalna rezervna banka. Slednja banka je za interes bankirjev in proti-ljudskim interesom. Zlasti je podujal skrajno proti-ljudskemu gospodarstvu pri Rezervni banki.

Omenil je, da so Zedinjene države potom Federalne rezervne banke posodile zavezniškom v Evropi nič manj kot \$25,000,000. Ko se je ta dolg pred sedmimi leti fundiral, je Federalna rezervna banka odpustila zavezniškom \$14,000,000. Ostalo je še \$11,000,000 dolga, katerega Evropa pod nobenim pogojem noča plačati, tako da je Federalna rezervna banka pravila ameriški narod ob 25 milijard dolarov.

V istem času, ko so velebankirji pogolnili in zapravili to nezaslišano visoko vsoto, pa napadajo predsednika, ki je določil par tisoč milijonov za podporo brezposelnim in za javna dela.

Denar se ne more dobiti drugače kot z novimi davki, razen če vlada začne tiskati bankovce in s tem povzroči inflacijo dolara. To bi pa v predsedniškem letu potrošnji vplivalo na volive.

Vlada mora tudi dobiti nekaj \$750,000,000, kar je obljudila farmerjem še v letu 1935. Da bodo naloženi novi davki, je brez vprašanja. Vprašanje je le, kakšne vrste davki naj se naložijo, ko je danes domalega že vse obdavčeno. In kaj bo z relifom po 1. juliju, 1936, nihče niti misli more.

—

Predsednikov ples

Kot vsako leto, bodo tudi letos priredili v Clevelandu predsednikov ples na rojstni dan predsednika Roosevelt. Plesna prireditve se vrši dne 30. januarja. Dobiček te prireditve bo razdeljen med razne bolnišnice, v katerih se nahajajo hromi otroci.

—

Vsi dobili delo

Hayes taborišče CCC gozdro armade v bližini Columbusa, O., je izpraznjeno. Še ob božiču se je nahajalo tam 811 mladih fanov, ki so od tedaj vsi dobili dobro, vse volitev.

* Sovjetski parni Donec se je potopil v Finskem zalivu. 30 tov, ki so od tedaj vsi dobili dobro,

Iz Loraina, O.

Demokratska stranka je dobila popolno kontrolo nad mestno zbornico v Lorainu in s tem seveda tudi vso odgovornost. Dasi je bil eden demokratskih councilmanov v Lorainu proglašen kot nepravilno izvoljen, pa imajo demokrati še vedno absolutno kontrolo nad zbornico. Vsi javni uradi, ki so pod kontrolo mestne zbornice, so prisiljenci, kjer bivajo skoraj izkrajnici Slovenci. Laške kampanje v Abesiniji je ključno Slovenci. Laške oblasti za enkrat ali mogoče za vedno pravijo, da so Slovenci pomaganci. Italijani so se že umakli svojim rojakom, da so lahko nili iz Tembien gorskih krajev, dezertirali iz laške armade, katere so z največjim naporom Zagreb, 13. januarja. Med zasedili pred šestimi tedni.

Adris Ababa, 13. januarja. — Laške kampanje v Abesiniji je ključno Slovenci. Laške oblasti za enkrat ali mogoče za vedno pravijo, da so Slovenci pomaganci. Italijani so se že umakli svojim rojakom, da so lahko nili iz Tembien gorskih krajev, dezertirali iz laške armade, katere so z največjim naporom Zagreb, 13. januarja. Med zasedili pred šestimi tedni.

Kot bi hotela sama narava va v bližini Zagreba je prišlo Abesincem pomagati v boju na krovu krvavega spopada. Trije prijeti padati kmetje so bili obstreljeni. Kmete, ki so zgodili pred šestimi tedni.

Stotina laških tankov in vojakov je v Abesiniji pomagati v boju na krovu krvavega spopada. Trije prijeti padati kmetje so bili obstreljeni. Kmete, ki so zgodili pred šestimi tedni.

Beograd, 13. januarja. — Ca-sopisje poroča, da so italijanske oblasti v Trstu areturale stotine Slovencev in Hrvatov. Zlasti so bile številne aretacije v tržaški oklici, kjer bivajo skoraj izkrajnici Slovenci. Laške oblasti za enkrat ali mogoče za vedno pravijo, da so Slovenci pomaganci. Italijani so se že umakli svojim rojakom, da so lahko nili iz Tembien gorskih krajev, dezertirali iz laške armade, katere so z največjim naporom Zagreb, 13. januarja. Med zasedili pred šestimi tedni.

Stotina laških tankov in vojakov je v Abesiniji pomagati v boju na krovu krvavega spopada. Trije prijeti padati kmetje so bili obstreljeni. Kmete, ki so zgodili pred šestimi tedni.

Abesinci so obenem tudi sedaj dognali, da so napravili zelo pravilno ko niso nikjer sili v odločilno bičko. Tako jim je Palmer še vedno jasno priznani. Palmer je v svojih pismih namigaval, da je dober strelec, ki zna podrediti svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je priznal svoj zločin. Povedal je tudi, da je silno srdci na predsedniku, katerem je bil, ker je pisaril predsedniku neštana pisma, v katerih mu je celo grozil, da ga bo umaril. — Tajni agenti zvezne vlade so dobili bogatinu v njegovem stanovanju na Park Ave. Peljali so ga v carinski urad, kjer je

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland, po raznačalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo
 leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 11, Tues., Jan. 14, 1936

Konec Zveze narodov

Anglija in Francija sta se izkazali sila ženerozni in raddarini z ozemljem, ki ni nijju last, zato sta ponudili Italiji skor dve tretjini Abesinije, dočim sta Abesiniji istočasno dovolili ničesar drugega kot ozek koridor skozi italijansko Eritrejo do pomorskega pristanišča, ki bi pa bilo itak kaj dvomljive vrednosti za Abesinijo.

Ko se je izvedelo za to nezasilno izdajo nad primitivnim abesijskim narodom, je svet dobesedno okamelen. Dasi so diplomatske spletke stvar, ki jih ne narekuje poštena vest, vendar tako vnebovpijoče lumperije od strani angleških in francoskih diplomatov ni nihče pričakoval. Posebno ogroženi so mali narodi, člani Zveze narodov, ki bi bili pri sankcijah najbolj prizadeti, pa so klub temu nastopili za izvajanje strogih kazni napram napadalni Italiji. Iz tega sledi, da smatrajo Zvezo narodov danes za navadno farso, ki jim ne bo nikoli nudila zaščite v slučaju, da bi se kak močnejši narod polakomil njihovega ozemlja. Mali narodi pa tudi mnogi drugi merodajni krogovi v Evropi so prišli danes do prepričanja, da bi bila skupna vojna narodov proti Italiji, in to klub vsej nesreči, ki spreminja vojno, najboljša investicija v korist svetovnega miru, dobra in pozivljajoča tonika za Zvezo narodov, obenem pa tudi izborna lekcija za Nemčijo, če bi se kdaj pozneje tudi njej zahoteloslični vratolomni eskapadi.

Ampak s tem še ni stvar končana. Ogorčenje v Angliji je tako veliko, da je samo za las manjkalo, da ni odstopila celokupna vlada, v francoskem parlamentu pa se bo cirkus šele začel, ko bodo ljudski poslanci, posebno člani radikalne socialistične članke, kateri načeluje Herriot pozvali Lavalu na odgovor.

Vse govorjenje o olnjih sankcijah je bilo odloženo, ko se je izvedelo za ta gorostasni angleško-francoski načrt. Ko se bo sestal svet Zveze narodov, se bo razpravljalo o tem načrtu in toliko je že danes gotovo, da će se nasilno potisne ta založaj po grilih malih narodov in se jih prisili, da ga pogolnje, bo tem položena v grob tudi Zveza narodov kot ustanova za ohranitev miru.

Laval je še nedavno izjavil, da bo sodeloval v vsem z Anglijo, da se konča afriška vojna. V svetu je delal vtis, kakov da dela Francija za pravičen mir, a v resnicu je ves ta čas deloval za Italijo, zaveznico Francije.

Mussolini ima dovolj vzroka, da se smeji. Ne samo, da se mu je ponudilo več, kakor je pričakoval, temveč se je obenem tudi odložilo uvedbe sankcij glede olja, premoga, železa in jekla, torej tvarin, ki so neobhodno potrebne za vojno.

Danes je gotovo, da je Mussolini dobro vedel še prej, preden so bili ti načrti položeni na njegovo mizo, da se mu ni bati olnjih sankcij. Zdaj je tudi razumljivo vse njegovo izvajanje tekom njegovihgovorov v italijanskem parlamentu in pred italijanskim senatom, ko se je skrbno izogibal vsake trde besede napram Zvezi narodov, kakor tudi napram v njej včlanjenih narodov.

Naravno, da je abesijski vladar Haile Selassie protestiral pri Zvezi narodov zaradi tega lopovskega načrta, s tem pa najbrž ne bo dosegel ničesar drugega, kakor to, da bodo označili diplomatje njega za onega, ki zavlačuje mir, češ, da Mussolini je sprejel pogoje, torej jih mora tudi on. Najnesramnejšo politiko je igral pri tem Laval, ki je, Italiji na ljubo, "double-krosal" Francijo, Abesinijo, male narode in Malo antanto.

Velika nesramnost je tudi to, kako je angleški zunanjii urad naročil svojemu poslaniku v Addis Ababi, da slednji izvede ves svoj vpliv in pritisk za to, da abesijski cesar sprejme te nezasilno krivične pogoje. Z drugimi besedami: Anglija ga hoče prisiliti, če ne zlepja, pa zgorda. Angleški zunanjii minister Hoare je v tem dokumentu angleškemu poslaniku v Abesiniji tudi izjavil: "Jaz sem gotov, da boste cesarja pregorili, da pristane na pogoje, s čemer bo samo pokazal svojo državninsko zmožnost za nadaljevanje pogojan."

Visok uradnik abesijske legacije v Ženevi je z ozirom na brzjavko angleškega zunanjega ministra Hoareja angleškemu poslaniku v Abesiniji, izjavil sledete:

"Če ne bi bilo tako žalostno, bi bilo smešno, označiti za "dobro državninsko zmožnost" dejanje, da se odda agresivemu nasilniku pol naše dežele. Sicer pa, v kolikor se to tiče Abesinije, ni cesar edini, ki ima pri tem odločevati. Pri tem bodo imeli besedo tudi njegovi rojaki."

Mussolini v Rimu pa je med tem očabno izjavil, da predlagani angleško-francoski predlog ne bodo takoj sprejeti, da bodo pa služili kot podlaga nadaljnjih pogajanj.

Da je Anglija tako nenadoma izpremenila svojo politiko glede Abesinije in Italije, so vsekakor v prvi vrsti vzrok izgredi in nemiri v Egiptu. Angleški vojaški izvedenci nameč vedo, da ima maršal Badoglio armado 150,000 mož, ki bi bili v slučaju potrebe kmalu v dosegu Kassale. Ta obmejni kraj v egiptskem Sudanu tvori ključ do Kartouma in gornjega Nila. V tem okraju ima Anglija samo 2,000 mož. Angleška vlada je skrajno nervozna glede Egipta, katera navorzost je več ko utemeljena, če se pomisli, da ima na drugi strani Nila, v Libiji, italijanski maršal Balbo, drugo, tudi številno in dobro oboroženo armado, ki je vsak čas pripravljena na udar.

Prijeten Silvestrov večer

Iz Jutrovega. — V imenu direktorja Slovenske dvorane in Gospodinjskega ter Balincarskega kluba se želim zahvaliti vsem delničarjem in delničarkam in vsem prijateljem, ki so se udeležili veselice na Silvestrov večer. Posebna hvala gre našim vrlim delničarjem: Mr. Louis Ferfolia, slovenski pogrebnik, ter njegovemu bratu dr. J. Folin, Mr. Joseph Silk, Mr. V. Opaškarju, Mr. Starinski. Brez te družbe bi ne imeli tako imenitnega večera, kajti dr. Folin je tretjal staro in mlado, njegov brat Louis je pa skrbel, da so dekleta mladzbora Kanarski pridno pile pop in lizale candy. Pa so tudi lepo zapele v počast družbi pod vodstvom gdč. Ančke Travnove.

Mr. Silk je tudi pridno tretjal, posebno nas gospodinje. Nič ni zaostajal Mr. Opaškar. Tudi naš kuhinjski šef se je postavil. To je naš direktor Mr. Anton Ribič, ki je skuhal tako okusno in tako veliko polento, da je bila skor ko milinsko kolo. Kuharice se so napravile k temu pa okusen gulaž, ki so ga gostje prav pohvalili.

Res, tako imenitno smo se imeli ta večer, da ga ne bomo tako kmalu pozabili. Naša dvorana sedaj pod vodstvom naše marljivega oskrbnika Mr. Anton Miklavčiča zelo napreduje. Samo malo več zanimanja se potrebuje še od strani delničarjev. Naš oskrbnik zmudi veliko časa za nas. On ima dvorano ves odprt in vodi vso stvar za isto plačo kot prejšnji oskrbniki, ki so imeli odprt samo par ur zvečer. Sedaj imamo delničarje lepo priliko, ako hočemo, da bo dvorana naša last. V resnicu jo potrebujemo, če ne za drugo, pa zaradi naše mladine, da se bo v nji vadila petja in kultura.

Mnogo pozdravov čitaljem tega lista želi
Mrs. Jennie Konestabo.

Veselica v Niles, O.

Clanice podružnice št. 57 SZZ prav vladno vabijo na veselico, ki se vrši 18. januarja v German dvorani na Belmont Ave. ob prikljiku drugeljubice obstanka naše podružnice. Vabimo vse iz Warrena, Girarda, iz Barbertona in tudi iz Clevelandu ste dobrodošli. Ob prikljiku bomo skušali povrniti. Za plesaželjne bodo skrbeli naši fantje Jolly Five WJW Radio Stars. Za lačne in jezne bo pa odbor pripravil vsega dovolj. Torej se vam priporočamo za obilen obisk.

Odbor.

Javna zahvala

Želim se zahvaliti v imenu društva Presv. Reš. Telesu po svoji najboljši moći tistim, ki so se udeležili naše slavnosti ob 20 letnici na 29. decembra 1935 popoldne in zvečer pri banketu. Najprvo se zahvalim našim svatom novega bandera, ki so se udeležili: boker dr. Anthony J. Perko; on ni bil osebno navzoč, najbrže pa je igral vlogo štorklje in ga je namestoval Mr. John Strelak; boker Mrs. Mary Strelak, oče Mr. John Turk, mati Mrs. Josephine Turk, stari oče Mr. Tomaž Mervar, stara mati Mrs. Mary Jerič, stric Mr. Jakob Resnik, teti Mrs. Terezija Jerič, pribrat Mr. Mike Vrček st., prva sestra Mrs. Alojzija Vrček, drugi brat Mr. Andrej Zagari, druga sestra Mrs. Agnes Zagari, prvi bratranec Mr. Rudolf Novak, prva sestrična Mrs. Frances Novak, drugi bratranec Mr. Anton Ponikvar, druga sestrična Mrs. Ursula Ponikvar, župan Mrs. Louis Ferfolia, županja Mrs. Theresa Ferfolia. Banderonosa je bil Mr. Joseph Kenik iz E. 110th St.

Tovaršice so bile: Miss Emily Zidanč, Miss Mary Strelak, Miss Frances Novak, Miss Josephine Ferfolia, Miss Mary

Mauer, Miss Fanney Jernejčič, Miss Theresa Frank, Miss Mary Hočevar, Miss Josephine Janchar, Miss Angela Možic, Miss Jean Možic, Miss Valentine Bizjak, Miss Frances Brisel, Miss Stefa Miklavčič, Miss Mary Sbernak, Miss Mary Koračin, Miss Antonia Šraj, Miss Anna Šraj, Miss Emma Kužnik, Miss Angela Rozman.

Hvala tudi malim dekljam (angelskom), 6 po številu in njih staršem, ki so poslali svoje hčerke kot spremljevalke bandera v tako mrzlem vremenu. Ravno tako zahvala naši č. šolski sestri Jordan, ki je tako lepo pripravila te male angelčke za to slavnost. Hvala tudi mali hčerkki družine Louis Arko, ki je podarila krasen venec za naše novo bandero.

Poleg gornjih svatov prijetljivo smo se društva, ki so sledili: Društvo najsvetješega imena fare sv. Kristine in Oltarno društvo fare sv. Kristine, ki so prisli v tako slabem vremenu. Društvo Najsvetješega Imena fare sv. Lovrenca, sv. Lovrenca št. 63 KSKJ, sv. Jožefa št. 146 KSKJ, sv. Družine št. 207 KSKJ, sv. Ane št. 150 KSKJ, sam. dr. sv. Alojzija, sv. Antona Pad., godba fare sv. Lovrenca, nevsko društvo Zvon, društvo Slava št. 173 SNPJ, Mir št. 10 SDZ, Bled št. 20 SDZ, Kraljica Miru št. 24 SDZ, podruž. št. 10 SZZ, podruž. št. 42 SZZ, podruž. št. 47 SZZ, podruž. št. 15 SZZ, družba SND (Newburg), Gospodinjski klub SND.

Tudi gre lepa hvala za njih, s katero so tako povedali slavnost ter tudi prispevali lepo vsoto. Ravno tako se želim zahvaliti tudi vsem č. gg. duhovnikom za navzočnost popoldne pri blagoslovljenju bandera. Vem, da ne uganete, kdo je naše bandero blagoslovil. Torej da boste vedeli, naš nekdanji kapelan, sedajni župnik pri sv. Kristini, Rev. A. Bombach, ob navzočnosti Rev. L. Kužnika, Rev. Viranta in domačih duhovnikov. Posebno gre zahvala našemu župniku Rev. J. J. Omanu za tako lepe in v srce segajoče besede, katere ste nam polagali na srce pri slovesni sv. maši in pri blagoslovu bandera ter za tako velik dar za bandero, kar ne bo smelo biti pozabljen čez noč.

Ravno tako lepa hvala gre zahvala našemu župniku Rev. J. J. Omanu za tako lepe in v srce segajoče besede, katere ste nam polagali na srce pri slovesni sv. maši in pri blagoslovu bandera ter za tak velik dar za bandero, kar ne bo smelo biti pozabljen čez noč. Ravno tako lepa hvala gre zahvala našemu župniku Rev. J. J. Omanu za tako lepe in v srce segajoče besede, katere ste nam polagali na srce pri slovesni sv. maši in pri blagoslovu bandera ter za tak velik dar za bandero, kar ne bo smelo biti pozabljen čez noč. Ravno tako lepa hvala gre zahvala našemu župniku Rev. J. J. Omanu za tako lepe in v srce segajoče besede, katere ste nam polagali na srce pri slovesni sv. maši in pri blagoslovu bandera ter za tak velik dar za bandero, kar ne bo smelo biti pozabljen čez noč.

Hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago. Hvala vsem, ki so se udeležili banketa zvečer in s tem pripomogli do lepega uspeha. Hvala govornikom, ki so bili sledi: Rev. J. J. Oman, Mr. J. Resnik, Mr. Louis L. Ferfolia, sodnik Frank J. Lausche, Rev. B. J. Ponikvar, Rev. C. Patrick, Rev. L. Baznik, Mr. Anton Grdina in misjonar Rev. J. Ponikvar. Hvala tudi Rev. J. Slapšaku in prevzimenu nadškofu dr. Rožmanu za brzjavno čestitko. Ravno tako tudi Rev. Al. Gnidovcu iz daljnega Rock Springs, Wyo., ter za plesaželjne bodo zapeli, kakor bi petje prihajalo iz nebeskih višav. Petje je bilo pod spremnim vodstvom g. Ivana Zormanja.

Hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago. Hvala vsem, ki so se udeležili banketa zvečer in s tem pripomogli do lepega uspeha. Hvala govornikom, ki so bili sledi: Rev. J. J. Oman, Mr. J. Resnik, Mr. Louis L. Ferfolia, sodnik Frank J. Lausche, Rev. B. J. Ponikvar, Rev. C. Patrick, Rev. L. Baznik, Mr. Anton Grdina in misjonar Rev. J. Ponikvar. Hvala tudi Rev. J. Slapšaku in prevzimenu nadškofu dr. Rožmanu za brzjavno čestitko. Ravno tako tudi Rev. Al. Gnidovcu iz daljnega Rock Springs, Wyo., ter za plesaželjne bodo zapeli, kakor bi petje prihajalo iz nebeskih višav. Petje je bilo pod spremnim vodstvom g. Ivana Zormanja.

—

uspeha in veliko naročnikov.

Društvo Presv. Reš. Telesa pa želim, da bi to naše novo bandero nas vodilo pogostoma k sv. zakramentom ter nas držalo v skupni složnosti katoliških matcer in žena še mnogo let.

Naša glavna seja se je vršila 5. januarja 1936. Izvoljene so bile slednje uradnice: Predsednica Teresija Jančar, podpredsednica Marija Miklavčič, tajnica Apolonija Kic, 3558 E. 81st St., zapisnikarica Alojzija Zidanč, blagajnica Josephine Stepic, nadzornice: Frances Skufca, Mary Zelezniček in Terezija Možič, zastopnice za skupno društvo fare sv. Lovrenca Terezija Jančar in Ana Grozdanič, zastopnice za kulturni vrt Alojzija Vrčelj in Ana Gilha, zastopnice za slovensko šolo Margaret Peskar in Marija Slak, oskrbnica bandera Mary Cesár, duhovni vodja Rev. J. J. Oman in Rev. J. Slapšak.

Pozdravljam vse članice ter prijatelje širokem. Novemu odboru pa želim mnogo uspeha in prijateljskega delovanja med seboj.

Jennie Blatinik, bivša tajnica.

IZ DOMOVINE

—Vavta vas. — Že skoraj pet let razsaja tudi po naši od oblasti tako zapuščeni dolini, tista grda bolezen, ki se imenuje križna. Pa na vso srečo je bilo nam vsem v tej okolici, da je par let pred krizo kupil parno žago g. Kulovca gospod Leon Pavlin, lesni industrialec iz Ljubljane, ki je kot strokovnjak in zelo dober gospodar vso zmoderniziral in še dozidal parketarno in lupilnico, tako da so imeli dela vsi domačini. Skoraj ves čas čez vse teh slabih let, razen z malimi izjemami v poletnem času, se je obratoval, ter je dobival kruha sto in sto ljudi, imeli so zaslužev vozniki, delavci v gozdu in delavci na žagi. Od vseh teh so imeli koristi v prvi vrsti država, trgovci in obrtniki. A prihla je za nas ta nesrečna vojna med Italijo in Abesinijo ter po tej vojni sankcije, ki so v prvi vrsti zadele Slovenijo in od Slovenije najbolj našo Dolensko, posebno naše kraje, ki so že dolga desetletja preživila samo z lesno industrijo. — 15. decembra je ustavila obrat parna žaga g. Leon Paulina, v kratek čas pa baje ustavljen obrat žage g. Auersperga v Soteski ter žaga g. Javornika na Dvoru. Kam bodo šli vsi ti ljudje sedaj pozimi, kaj bedo dali jesti svojim otrokom! Vsi so se preživeli samo iz dneva v dan. Apeliramo na vsa merodajna mesta, prosimo banskoupravo, da nam v teh težkih časih priskoči na pomoc, ako sama nima sredstva, naj prosi od državne uprave kredit za kaka javna dela, ki jih imamo ravnno v našem kraju zelo veliko izvršiti.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem tsviraku K. Maya

"Da, gospod! Kolikokrat sem obiral dateljne z visokih palm!" Amadijo. Potoma smo šli mimo "Plezanje po palmah je lažje že večkrat omenjenega kraja, kjer se je dalo priti čez porušeni zid."

"Tule je kraj, Halef," sem mu dejal, "ki sem ti ga omenil! Ko pojdeš nocoj kupovati, stopi tod mimo in si natančno vse oglej!"

"Pa to bo moralno kmalu biti, gospod!" je dejal. "Noč se bliža!"

Res se je že večerilo, ko smo prišli domov.

V.

Iz ječe

Truden sem bil, veselil sem se že na počitek po razburljivem, napornem dnevu.

Pa do počitka nisem prišel. Selim aga me je že čakal.

"Hamdulilah, hvalabogu, efendi, da si končno prišel!" je vzkliknil, ko sem vstopil. "Težko sem te že čakal?"

"Zakaj?"

"Mutassallim me posilja. K njemu te naj peljem!"

"Cemu?"

"Ne vem."

"Niti slutiš ne?"

"Govoriti moraš z nekim efendijem, ki je pravkar prišel."

"Kdo je?"

"Ne smem ti povedati. Mutassallim mi je prepovedal."

"Beži! Beži! Mutassallim mi ne more ničesar skrivati. Že zdanaj sem vedel, da je tisti effendi prišel."

"Vedel si —? Pa je vendar njegov obisk tajen!"

"Dokazal ti bom, da vem za to tajnost. Mosulski makredž je prišel."

"Res da veš?" se je začudil "Pa ni sam."

"Kdo je z njim?"

"Neki Arnaut."

Zaslutil sem, kateri. Dejal sem:

"Tudi zanj vem. Ga poznas?"

"Ne."

"Nima orožja!"

"Allak akbar! Res je! Effen di, ti res vse veš!"

"Vsaj vidiš, da mi mutassallim ničesar ne more prikrivati!"

"Ampak, gospod — zdi se mi, da so slabio o tebi govorili!"

"Zakaj?"

"Tudi o tem moram molčati."

"Dobro, Selim aga! Vidim, da si moj prijatelj in da me ljubiš."

"Da, ljubim te, gospod! Pa služba je služba in ubogati moram."

"Dobro, le ubogaj! Vedi, da ti bom še nocoj to in ono zapovedal in da me boš prav tako ubogal, kot da ti je tvoj poveljnik sam zapovedal."

Kdaj je prišel makredž?"

"Pred dvema urama."

"In tako dolgo že čakaš na men?"

"Ne. Makredž je prišel sam in brez spremstva. Bil sem pravkar pri poveljniku, ko je vstopil. Pravil je, da prihaja skrivaj in v zelo važni zadavi, ki o njem nič ne sme vedeti. Pogovarjala sta se in mutassallim je omnil tudi tebe in tvoje spremjevale. Makredž te najbrž pozna, kajti hipoma je zelo pozorno poslušal in mutassallim mu je moral tebe opisati. 'On je!' je vzkliknil in prosil poveljnika, ker imamo potne liste in pripomocila osmanske države in naših konzulov."

"Ne bomo jih pokazali!"

"Seveda ne! Te počivje, našine robove si še najlaže pridobi, kdor se zaupa njihovemu gestolju. Arabec utegne biti še zahrbten, če sprejme tuja v svoj šotor. Kurd pa nikdar ne. In če bi tudi bil in če bi drugo nič ne pomagalo, se tuje izroči v varstvo ženskam. Pri njih je popolnoma varen."

"Well! Se bom izrečil v varstvo ženskam! Sijajno! Izvrstna misel!"

"Črez pol ure se je vrnil Halef. Zatrjeval mi je, da bo našel skrivališče tudi v temni noči, le da pride neoviran iz trdnjave. Naš 'sprehod' se je popolno-

Kako kuje življenje ...

Ivo Grahov:

Padel za domovino

Kadunčeve je eno največjih posestev na Krasu. Pred vojno je bil tudi Kadunčev rod eden največjih v vasi. Pet sinov in troje hčera je zraslo gozdarju, kakor so včasih rekli staremu.

In bilo je tudi dela pri hiši za pet junakov, junaskih hlapcev, in ztroje dekeli. "Marljivejših ljudi menda še nisem videl," je dejal Peter Samotnik, stari učitelj iz Slavine, še bolj staremu postojnemu župniku.

"Zakaj pa silijo fantje od hiše v svet? Ali ne bi bilo za vse dovolj kruha? Dva sta že odšla v Ameriko. Da, eden se je vrnil, zato je pa tretji odšel. Peter pa se je zdaj spravil nekako na železnico. Prosijo me, naj ga priporočim postaje načelniku. Ali je tega res treba pri taki hiši? A?"

"Pravim, da tega midva ne moreva predrugačiti. Takale je navada, rekel bi — star običaj, da preide pri nas kmetija vsa na najstarejšega sina. Morda tudi najboljše; pa kdo bi vedel? Stare se ge in navade imajo stare vade . . ." je odvrnil učitelj.

"Pustite jim! Naj gre Peter za vselej k železnici. Jaz bi rekel, da ko je prišel za delavci, bi ga moral, ker je pameten fant, vzeti za trajno, recimo za kretnika ali za čuvaja. Kaj jaz vem?"

"No, bom pa govoril."

Župnik in učitelj sta zvrnila se vsak svoj kozarec vipayca in se razšla. Cez dobre dva, tri tedne pa je bil Peter Kadunčev, petindvajsetleten zastaven fant, sprejet pri postaji Prestrane za kretnika. To je bilo še v letu gospodovem 1897, istega leta, ko se je doma najstarejši Kadunčev oženil in je umrl stari gospodar, gozdar, v miru počivaj in večna luč naj mu sveti.

Mladi gospodar je bil mož 30 let in lepe, močne postave. Rogen gospodar je bil; znal je dobro šteti in pridno delati. S Prestrankom je vsako leto sprejemal državne konje in jih redil. Travnikov je pri hiši za deset do petnajst glav goveda, mlak pa nalač kakor za konjerejo. Lehe najboljše zemlje so med Kadunčevim in kmetijeta uspeva; od leta do leta so pri hiši premožnejši.

"Ni čudo," pravi učitelj, "za šole Kadunčevi niso izdali denarja. Kar jaz pamtim, so pa sestvu. Frane je kmalu po voj-

ni umrl. Italijani so ostali v teh krajih in zmerom je bilo več opravka z oblastmi, govoriti je bilo treba italijansko, voditi račune, česar gospodar ni več znal. In Lojze je že spoznal, da je rojen na kmetu.

Oče je bil vesel. S svojo plačo bi bil fanta težko vzdržal do konca v šolah. Odločil se je, da ga ne bo sill. Postaral se je in moral je iti v pokoj. Zadnje leto je še sam obiskal svoj star dom v Italiji, če da je samo obiskal fanta. Ostal je pa vendarle v rojstnem kraju še vse poletje in v jesen ter pomagal pri kmetčem delu. Uveril se je, da bo tako še najboljše, da Lojze ostane kar na Kadunčevem.

Počasi, previdno je sklenil načeti pri bratu in pri svakinji to kočljivo vprašanje, kajti glavno je bilo zdaj to, ali bo Kadunc, ko se postara, res dal vse prepisati na fanta, na tega nečaka? Ali nima še kakšnih svojih tihih načrtov? Fant se bo tudi postoral, moral bo pomisli na svoj kruh, na kaj trdnega. Žlahta je res žlahta, ampak na jasnom si mora biti za vsak slučaj.

"Fant je jugoslovanski državljan, da veš," je pričel previdno nekega dne razgovor, ko je prišel spet malo pogledat iz Jugoslavije.

"Tako?" se je začudil brat. "Pa saj si rekel, da ga boš puštil pri meni! Ali se nisva dogovorila? Zakaj mešaš?"

"Kako? Za tisto sem rekel, da naj se odloči, kakor želite ti in Lojze, ampak on je jugoslovanski državljan, kakor jaz in mati in mi vsi, vsa moja družina."

"Pozabil sem že, da je tako. Prav za prav pa se nisem zmotil jaz, marveč ti. Zakaj Lojze je menda tudi tukajšnji, italijanski državljan. Tako mi je rekel in kolikor jaz vem, tudi ne more biti drugače. Letos bo moral iti k vojakom."

"Hm. Naj pa gre tukaj k vojakom. Kakor bo njemu bolj prav."

"Če gre k vojakom, bo prav, če ne pa ne. Jaz mislim, da bo že tako, da mora služiti tu tudi v vojski, ako naj postane na mojem nekoč gospodar. Drugače ne bo mogel."

Tako je prišlo, da je Lojze Kadunčev dokončal samo dva razreda gimnazije, potem pa je lepe jeseni ostal kar na stričevi kmetiji, "doma," kakor je rekel Peter. Všeč mu je bilo življene na kmetiji. Tu ali tam, na dveh krajih ne more iti hkrat k vojakom."

Na dveh krajih . . .

Z Lojzetom se Kadunc navadno ni na široko razgovarjal. Onemši si je bil že na jasnom, da fant rajši ne bi šel v Jugoslavijo.

jo. Če že mora iti v Italiji tudi k vojakom, pa prav. Naj bo Oče naj ostane v Jugoslaviji, ampak on ne bo mogel več tja.

Tako se je za Lojzeta tisto leto odločilo, da je postal ali prav za prav le ostal italijanski državljan. Prvi je takrat Peter začutil, da ima njegov fant prav. Saj je tako. Res da je imel nekako več let dvojno domovino, dvojno domovinsko pravico je imel. Treba se je bilo odločiti za eno ali za drugo. V obeh starih Kaduncih pa ni bilo dvoma, kako se bo Lojze odločil. Za nju je bila mogoča samo ena rešitev:

Kadunc mora ostati "doma," na Kadunčevem!

In tako je bilo.

A zdaj se je pričel za Petera Kadunca v Jugoslaviji šele pravni križ. Že drugi ali tretji dan po vrtniti iz Italije je spetbral v časopisih in na velikih plakatih, da so vpoklicali tudi tukajšnjega sinja v vojakom. Javiti naj bi se šel na vojaški urad dne tega in tega. Ves zaskrbljen je povedal to stvar svoji ženi.

"Saj Lojzeta ni v Jugoslaviji," se je zdelo vse v redu.

"Ni v Jugoslaviji! To je že prav; res da ga ni. Ampak zdaj se bo moral vrniti sem, odslužiti naj tu, potem pa naj gre spet nazaj, če se mu zdi bolj pametno."

"Jaz bi rekla, da si delaš samo nepotrebni skrbni," je odlečno odvrnila mati. "Kdo pa ti je rekela, da se mora prijaviti, če ga ni? Ali ga bodo prijeli?"

Skoraj smejala se je, ko je to rekla. Ženskam so se stvari kažejoči nič. Peter Kadunc pa ne more kar preko tega; on, ki dobi vsak mesec od Jugoslavije pokojino, čuti, da ne bi smel preko tega. Lojze se mora prijaviti na nabor, ali pa bo on sam šel tja, na vojaški urad in stvar kažejoči pojasnil, če bo res treba.

Da, skoraj bi bil spet pozabil.

Toda v Ljubljani je takšnole stvar težko pozabiti. Peter stoji v mlekmarni, kakor že večkrat, ko se slučajno porabi več mleka in mora ponj še v mlekmarni. Nekaj ljudi je tu, žensk in študentov. Kreplak gospod majhne postave, z rujavimi ostrimi brki, govori glasno, kakor pridigar. Vmes grize klobaso. Prav razvnel se je. Peter postoji in posluša.

Kaj govori gospod? Saj se mu je takoj zdelo. Mož pridiga o Primorcih.

"Taki so; o ja!" kriči. "Pravice kot mi, tukajšnji državljan, hočejo imeti, pravice! In še kako vsiljivi in glasni so. Ni je pisarne, da njih ni. Po pet, šest jih že sedi skupaj. V vseh strankah imajo prvo besedo, v Marijanu so si ustavili prve, največje gostilne in trgovine. Princemu gre vse po strehi. Zato pa naj ima tudi dolžnosti vrag, ne pa da še zabavljajo. Tukaj imajo prvo besedo in zabavljajo, državljanji so pa v Italiji. To je Pravice imajo in naj imajo še dolžnosti države kot mi! Pustijo naj italijansko državljanstvo, ne pa da sedijo kar tu in tam. Ha, kaj mislite, da hočejo ti vragi, da ostje sprejeti naše državljanstvo?" je končal gospod govoreč mož in si spet nastavil k ustom klobaso. Vsa mlekmarna je pazno strmela vanj. Da, tako je, da je zdelo, da mu vse pritrjujejo.

(Dalje prihodnjic.)

PUŠKA V DREVESU

V Chehalis, Washington, raste hrast, v katerem je zaraščena puška, prava puška. Razumljivo je, da drevo samo ni zredilo puško, ampak jo je pred več leti vtaknil med rogovile lovec in rogovile so se v teku let zaraščile v popolnoma uklenile puško, da je sedaj ne more nihče vzeti iz drevesa drugače, da prereže drevo. In o tem puškinem drevesu gre legenda, da so imeli prvi naseljeniki navado, da so devili puške v rogovile dreves, kar je pomerilo, da hočejo živeti v miru z Indijanci. In tako je del tudi to puško na hrast kak nase-

ljene in pozneje pozabil nanjo. Puška sicer kaže, da jo je zob časa že precej oglodal, vendar se še dobro upira razpadlosti. Govori se, da bodo drevo s puško vred deli v muzej, da bo tako ostal spomin na čas, ko so pri naseljenci morali večkrat odložiti motiko in plug in prijeti za puško.

DNEVNE VESTI

Pri prodaji Lindbergh de narja bil ogoljufan

Chicago, 13. januarja. Steve Spitz, 52 let star, ki se nahaja v tukajšnjih zaporih, ker je ponarejal čeke, se je izjavil včeraj, da je on plačal \$1800 dvema moškima, ki sta prodajala one bankovke, katere je plačal Lindbergh kot odškodnino. Spitz je imel dobiti \$20,000 odškodninskega denarja, toda ni dobil niti centa niti ni onih dveh moških še kdaj videl. Povedal je, da dotična dva moška nista bila udeležena pri umoru Lindberghovega otroka, pač pa sta le skušala denar spraviti v promet. Spitz je prepričan, da je tudi Hauptmann na enak način priselil do Lindberghovega denarja. Governer Hoffman preiskuje ta najnovješi slučaj Lindberghove tragedije.

Poljski rabelj prosi za izredno pomoč

Varšava, 13. januarja. — Rabelj poljske republike Braun, je naprosil justično ministrstvo za izredno podporo, ker sicer ne more

STIŠKI TLAČAN

spisal Ivan Zorec

"Naši tlačani so dobri, prav ja jo posvečuje, človek si po njej nič se nam jih ni bati," je levica popravljala. "Siromaki so, pomagajmo jim, še bolj bodo naši potlej."

"Kdo ve? Tlačan je nehvalem. Stori mu še toliko dobrobit, ob uri, ko bi se jih moral hvalje spominjati, te malopridno izda!"

Trda sodba je zaprla sapo vsem; potrdil je ni nihče, ovrgel pa tudi nihče ne.

Pomagajmo jim; če niso vredni, so prav gotovo potrebeni!"

"Tudi graščaki naj storijo tako, pa se jim nihče ne bo upral!"

"A če ljudstvo prežene tirana, mu je sam Bog dal to misel."

"Da, človek stopi više, če stoji na svojo bedo."

"Ne, ne, prednost je, če se tlačani branijo tlake in grajske oblasti," je bila desnica huda. "Kristus govori le o duhovni svobodi."

"V nebesih je prostora le za dobre, pokorne tlačane, pekel je voza za tiste, ki se upirajo svojemu gospodu."

"Tudi slaba gosposka je iz Bo- ga; tlačan jo zaslubi s svojimi grehi."

"Apostol Pavel je oznanjal pokorščino cesarjem Kaliguli, Klavdiju in Neronu, ki so bili pogani."

"O, v tej deželi jih je dosti, ki so slabši kakor pogani!" je levica uščenila.

"Judje so služili Nebukadne- zarju, pa jim je ubil kralja, pomoril starce in otroke, vzel domovino in začgal Jeruzalem in tempelj!"

"So služili, res je," je levica vracača, "naposled pa so se uprli in sam Bog jim je pomagal."

"Da, volja je vse, milost bož-

Isadore Blumenfeld je obtožen, da je ustrelil urednika Walterja Liggetta v Minneapolisu, ki je začel boj proti raketirjem v svojem asopisu.

Al Smith, ki je postal velik nasprotnik predsednika Roosevelta in nekateri demokratje zahtevajo, da se ga vrže iz demokratske stranke.

vasi," je opat obotavlja, sko- raj boječe povedal.

"Zastavimo! Prodamo!" je levica že vrela. "Kakor bi bili tlačani goved."

"Naj le poskusijo, kako se tlačanom kruh peče pod posvetno gosposko!" je desnica dražila.

"Še dalje se nam svetuje, naj vikarji po naših župinah pobe- ro davčino kar za dve leti na- prej in nam jo brž ko brž ed- dado."

"In ubogi tlačan naj se le- po odero do kože, ko v teh hu- dih časih še za sproti več ne- zmagujejo dajatev!" je levica nejevoljno godrnjala.

"Tudi notranje, če ima čisto- vest; in tlačani jo imajo. Boju- je se za zunanjio svobodo, za kruh, za svoje človeške pravice, ki jih graščaki kratijo."

Pater opat je dvignil roko, pa- tri so utihnili.

"Važe misli glede uporniske- nevadnosti poznam," je dejal;

"če bo treba, ukrenem, kar se mi bo zelo prav na vse platil. A zdaj še nekaj: gospod grof Turjaški iz Žužemperka je per-

nefas — po krivici odgnal na-

šega tlačana Kabliča iz Malega Gabra in ga dal v vozo; pa saj- veste. Ugovarjali smo, zahteva- vali ga nazaj, a on ga ne izpu- sti. Tako se tlačanu godi kri- vica in našemu samostanu kra- ti pravica. Quid consili — ka- svetujete?"

Levica je prežeče gledala des- nico, ki je pobešala oči.

"Grofovo divjačino je kral," je desnica naposlед oglašila.

"nekaj kazni mu pač gre."

"Za to bi ga bil sodil samo- stan," je levica ometala. "Kaj grofu mar naš tlačan!"

"Grofa je udariti s cerkveno kaznijo. Žalil je samostan v njegovih pravicah, tlačana se je počastil, morda tudi že pohabil."

"Viri boni est misereri — rečem zdaj tudi jaz," je pater desničar pogledal opata; "a grofa je vendor opomniti se enkrat,

naj stricte — precej vrne tlač- na."

"Grofovo ravnanje neti med tlačani strast upornosti, trdo ga je prijeti," se je levica pasla ob stiski plemiških patrov.

"Vse še poškusim, da se grof zlepa in brez prevelikega ponji- žanja zborga s samostanom," je opat pokimal in se spomnil Trlepova. Brž je patron ob kratkem

čovedal o Janezu in Ančki in kaj jima zavira zakonsko zvezo.

Patri z desnice so se oglasi- li:

"Pro primo — prvič: Osvobo- janje tlačanov bi prav zdaj utegnilo postati pohujšljivo."

"Pro secundo — drugič: Jure haereditario — po dedinski pri- vatu bi nam Janez vzel tudi Trlepovino."

"Pro tertio — tretjič: Trlepi so zvitorepi, zmerom lačni zem- lje, nemara jim misel hodi prav v to smer."

A levica je ugovarjala.

"Pater opat je razločno pove- dal, da bi osvoboditev veljala le za Janeza, ki je najmlajši in ki se priženi na svobodno doma- cijo. Trlepovina ima zadosti drugih, starejših dedičev."

"Po tej ženitvi bi se nam približala Stepičevina, ki nam bi bila zmerom prav prijazna, pater opat je ukrenil valde be- ne — prav dobro in modro."

"Na škodo samostanu vsa- gotovo ne," je opat pritrdil in premolknil.

"A zdaj vam moram povedati še nekaj," se je čez malo časa odkašljal.

Patri so se vedeno ozrli vanj, glas mu je bil tak, da so priča- kovali še prav posebnih novic.

"Cesar Maks II. po svojem bratu nadvojvodu in deželnemu knezu prosi stiški samostan, da bi mu posodili tri tisoč goldinarjev!"

"Oj — grdo velika vsota!" je levica mrmlala. "Kaj cesar misli, da mi denar delamo?"

"In če ne zmordem te vsote, se nam priporoča, da zastavimo ali prodamo nekaj tlačanskih

čev rod bola in po strani gle- dala."

XVII

Janez bi bil Ančki vsaj po- veda rad, kako lepo se jima sre- suče, pa mu je oče zabičil, naj, dokler se vse ne uredi, tudi nej zamolči, kaj je obljubil opat. Tako je težko sam nosil veliko srečo. Še pod oknom se ji ni upal več, izdal bi se ali pa zameril njenemu očetu, če bi zvedel, da že snubi na svojo pest.

"Mirno čakaj," ga je težil tu- di deseti brat, ki je tiste dni do- sti begal med Žužemperkom in Malim Gabrom, sicer pa s Po- lono bival pri gospodu Semeniču.

"Težko je čakati, ko mi um- pravi, da bi se zdaj že smel bli- žati neko večjo pravico."

"Beži no!" se je deseti brat smejal. "Um pa ljubezen! V ljubezni je umnosti treba toli- ko, kolikor petelina na, zvoniku ali pa repa krajinski kozi."

Janez je molčal, a vsak dan, ki ga še prebo brez Ančke, se mu je zdel neumno zavržen.

"Le tihod bodi," se je deseti brat skrivnostno smejal: "oko- li Stepičevine za zdaj nikar ne hodi, saj ti ne uide!"

A sam je vohal povsod, tudi po Zubini.

Stepič, glejte, se je močno sprevergel. Pogovor s Trlepom in potlej še z opatom ga je pre- suškal.

"Ce Janeza osvobodijo, nema- ra res ne bi bil napačen zet. Iz čislane hiše je, moški, pameten je, rod mu je zdrav in starobi- ten," je preudarjal in se vdajal.

"In če bi se res ukresali novi kmečki upori, bi mi domačija bila varna. Kjer bi domoval kdo Trlepovih, tja se nihče ne bi upal z zlo namero."

Zagovednost ga je nekoliko pustila, mogočnost se mu je une- sta.

A tlačani so mrko gledali iz- pod klobuka, med njimi je tihod vrelo. Ponči se se utrinjale zvezde, kakor bi se trgale z ne- besa, vsa pota so bila polna ti- hih mož, ki so hiteli od vasi do vasi, podnevi so se jate črnih ptic spreletavale nad Temeniško dolino.

"Odkod se je naletelo toliko krokarjev?" so se tlačani ču- dili.

"Pa res. Tile črnuhi ne po- menijo nič dobrega."

"Vojska bo; zdaj začno nabirati vojščakov."

"Da, v cerkvi so oznanili. Pa krokarji pomenijo še kaj huj- šega."

"Kakor da vojska ne bi bila že zadost veliko zlo!"

"Hrvatski hodotaji lazijo po deželi in nagovarjajo ljudi, da bi se spet udarili za staro prav- do."

"Tako bo le res, kar smo on- dan slišali v Mirnski janji."

"Molči in čakaj znamenja — saj si slišal . . ."

Stepič je slišal pogovor, ve- me, kakor mačku pred mišjo je pogledala belina Marinkinega obraza.

"Hentaj te," se je deseti brat posmehnil, "rada se oglaša, vi- di se, dedca še nima doma."

"O, ti si, kaj bi pa rad?"

"Tebe ne, prezvest sem svo- ji, da veš," jo je dražil. "No, le stoj, tvojemu pa že povem,

"Kjer je Peter Klepec, bi še druga druččina, mislim, bila le spletar pri tebi."

"Povej hitro, kaj bi rad," je kroko rekla, ni se mu upala za- meriti s hudo besedo.

"Oznanjam ti veselo novico, mož, glej, se ti vrne zdaj zdaj!"

"Bog ti daj zdravja, ljubi člo- vek, saj vem, ti ga ctmeš, če nih- če ne," je sklenila roke.

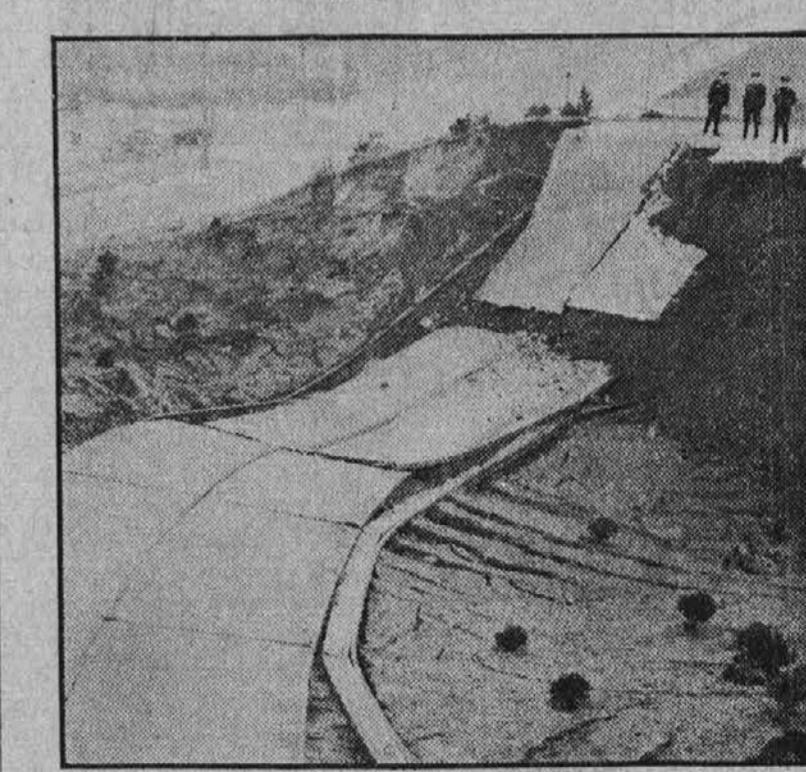
(Dalje prihodnjic)

Tisoče stoletij od danes še- bosta ta dva kamnitita obrazci gledala čez obzorje Dakote iz višine Mt. Rushmore. To sta glavi George Washingtona in Thomasa Jeffersona, ki ju klešejo iz kamna na gori v Rushmore v Dakoti. Kako ogromna sta ta spomenika, kaže dejstvo, da samo v dolbi- ni enega očesa lahko stoji štirje moški.

Malokaj se vidi senatorja Boraha iz Idaho in njegovo soprogo, da bi se udeležila kakve javne prireditve. Am- pak sedaj pa, ko namerava kandidirati za predsednika Zedinjenih držav, bo pa že večkrat moral v javnost.

Iz hriba Lone Mountain pri San Franciscu je zagrmel plaz v dolino, ki je napravil mnogo škode. Na sliki se vidi, kako je plaz uničil močno cementno cesto, ki mu je bila na poti.